

Vergaderjaar 2018–2019

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 1979

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 maart 2019

Hierbij bied ik u het verslag aan van de informele Raad Algemene Zaken van 11 en 12 maart 2019.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

VERSLAG INFORMELE RAAD ALGEMENE ZAKEN VAN 11 EN 12 MAART 2019

De informele Raad Algemene Zaken vond op 11 en 12 maart plaats in Boekarest. Op de agenda stonden het Meerjarig Financieel Kader en de toekomst van de Europese Unie c.q. de totstandkoming van een nieuwe strategische agenda van de Europese Raad.

Meerjarig Financieel Kader

De Raad had een gedachtewisseling over het EU Meerjarig Financieel Kader voor de periode 2021–27 (MFK). Bij de eerste sessie hierover waren eveneens leden van het Europees parlement aanwezig. Namens de Europese Commissie nam commissaris Timmermans aan de discussie deel. De EP-leden pleitten voor een groter budget dan wat de Commissie heeft voorgesteld en stelden dat de huidige kortingen op de EU-afdrachten in de volgende periode moeten vervallen. Nederland maakte zich in de discussie met EP-leden sterk voor ambitieuze hervormingen en bezuinigingen, alsook voor een effectieve koppeling tussen EU-fondsen en voorwaarden ten aanzien van rechtsstatelijkheid, structurele hervormingen en afspraken over migratie.

Daarna had de Raad een informele discussie over door het voorzitterschap ingeleide thema's. Ten eerste sprak de Raad over beleidscoherentie en hoe het MFK de politieke prioriteiten van de Unie kan ondersteunen. Het voorzitterschap noemde daarbij o.a. groei, concurrentiekracht, veiligheid en convergentie tussen lidstaten. Ook wees zij op de externe rol van de Unie in het licht van diverse globale uitdagingen. Daarnaast wees het voorzitterschap erop dat beleidscoherentie vergt dat bij de vormgeving van programma's oog is voor synergiën, stroomlijning en het tegengaan van fragmentatie. In de discussie werden deze punten breed gesteund, ook door Nederland. Een aantal lidstaten greep deze discussie aan om te pleiten voor behoud van de budgetten voor het GLB en het cohesiebeleid. In hun visie betekent beleidscoherentie een evenwichtige verdeling tussen nieuwe prioriteiten en bestaande uitgavencategorieën. Nederland benadrukte dat beleidscoherentie een kwestie is van modernisering en het stellen van strikte prioriteiten, om zo de toegevoegde waarde van Europese uitgaven te versterken en te kunnen verantwoorden. Ook dienen gedeelde waarden over bijvoorbeeld de rechtsstaat verankerd te worden in de begroting.

Ten tweede had het voorzitterschap discussievragen voorbereid over begrotingsflexibiliteit en hoe het MFK adequaat kan reageren op onvoorziene uitdagingen en veranderende prioriteiten. De Europese Commissie heeft hiervoor voorstellen gedaan als onderdeel van het MFK-pakket van mei 2018 (kabinetsappreciatie, Kamerstuk 21 501-20, nr. 1349). In de discussie haalden de Europese Commissie en diverse lidstaten de migratiecrisis aan als voorbeeld van een situatie waarin begrotingsflexibiliteit wenselijk is. Meerdere lidstaten waaronder Nederland stelden dat er een goede balans gevonden moet worden tussen flexibiliteit en de voorspelbaarheid van uitgaven. Het kabinet is voorstander van een flexibel MFK, maar is kritisch ten aanzien van enkele voorstellen van de Commissie. Nederland stelde dat het huidige MFK voldoende in staat is gebleken om te reageren op onvoorziene omstandigheden. Nederland ziet daarom geen noodzaak om het bestaande instrumentarium voor flexibiliteit te verruimen. Ook stelde Nederland dat deze instrumenten onder het MFK-plafond geplaatst moeten worden. Diverse lidstaten lieten zich in vergelijkbare bewoordingen uit. Andere lidstaten spraken steun uit voor de voorstellen om flexibiliteit te vergroten.

Ter afsluiting benadrukte het voorzitterschap het belang van tijdige besluitvorming over het nieuwe MFK. Zij zal daartoe voorstellen uitwerken voor verdere discussie in de RAZ.

Toekomst EU/Strategische Agenda

Lidstaten grepen de werksessie over de Strategische Agenda aan om de thema's die zij zien als prioritair toe te lichten. Het betrof een eerste bespreking in aanloop naar de informele Europese Raad in Sibiu op 9 mei en de Europese Raad van juni, waar de inzet is de nieuwe strategische agenda van de ER vast te stellen. Namens de Europese Commissie nam Eerste vicepresident Timmermans aan de werksessie deel. Lidstaten somden de thema's op die voor hen prioritair zijn. Een breed scala aan onderwerpen passeerde de revue: van vervollediging van de interne markt, economische groei, het functioneren van de Unie, klimaat, cybersecurity, migratie, uitbreiding, sociaal Europa tot de rol van de EU in de wereld en de EU als hoeder van de *International Rules Based Order*. Nederland benadrukte dat de prioriteiten voor de nieuwe strategische agenda migratie, veiligheid, een sterke en duurzame economie die bescherming biedt, klimaat, en een EU die eigen belangen en waarden verdedigt in de wereld zouden moeten zijn. Een aantal lidstaten benadrukten net als Nederland dat om prioriteiten te realiseren vereisten gesteld moeten worden t.a.v. het functioneren van de EU. Nederland heeft in dit kader specifiek aandacht gevraagd voor het scheiden van de handhavende en wetgevende taken van de Commissie, en voor een modern en coherent transparantiebeleid. Hierbij heeft Nederland ook stilgestaan bij de openbaarheid van documenten. Nederland gaf aan dat niet gewacht hoeft te worden tot het aantreden van de nieuwe Commissie om hier stappen te zetten. Documenten die geen vertrouwelijke info bevatten dienen meteen openbaar gemaakt te worden, zoals de vergaderdocumenten voor deze informele Raad. Vooral nog is het Roemeense voorzitterschap niet tot publicatie overgegaan. Daarnaast gaf Nederland aan dat Brussel de enige zetel voor het Europese parlement zou moeten zijn. Tot slot benadrukte Nederland dat het streven van het Nederlandse kabinet is om tot prioriteiten te komen die de Unie verbinden en ambitieus zijn en dat vermeden moet worden dat in aanloop naar de verkiezingen voor het Europees parlement het debat alleen gaat over de vraag of je voor of tegen Europa bent. Dit doet geen recht aan de vele facetten van Europese samenwerking.